

LA CREACIÓ SENSE ELS CREADORS

QUÈ ÉS LA CULTURA? QUI LA GENERA?

Curiós que sempre que es parla de cultura i de polítiques culturals – des de l'àmbit que es vulgui- mai no es pressuposta, es contempla o ni tan sols es considera la pervivència i la supervivència dels creadors com a motors fonamentals de l'acte creatiu i renovador de la cultura.

Ens hauríem de preguntar abans que res pel concepte CULTURA perquè sovint – i municipalment parlant- ens hem quedat encallats en termes periclitats i falsament batejats com a “cultura popular” que continuen sent l'únic objecte de l'interès dels municipis pel terme “cultura”:castellers, diables, bastoners, gegants, sardanes i altres exponents de la cultura popular dels seglesXVIII i XIX que foren reivindicats consensuadament per les forces progressistes i tradicionalistes de Catalunya i altres nacions perifèriques en la seva lluita contra la dictadura. Als anys setanta del segle XX resumien simbòlicament l'opressió del franquisme contra les manifestacions autòctones diferenciades. Eren els equivalents d'un temps i un moment concret d'eclosió democràtica en un país que havia reprimit els seus signes d'identitat i estava mancat del folklorisme propi que – paral·lelament- alimentava el franquisme amb els seus característics “ folclore nacional” y sus “coros y danzas”. Adonem-nos que ambdós exemples són models d'un país “immutable i atemporal”.

Així doncs, la cultura popular és aquella que mai no canvia? Que sempre és idèntica a ella mateixa? Que es perpetua any rere any i es manifesta única i exclusivament a les Festes Majors? Que ningú no practica ni consumeix habitualment? Que és al marge dels circuits creatius i renovadors? Que només es perpetua per voluntat política de subvenció? És això una cultura viva o una cultura morta?

Amb tot el respecte del món crec que la consideració de “cultura popular” referida a aquestes expressions “culturals folcloristes” momificades de segles anteriors no ha estat adequadament revisada i que el manteniment mimètic de les polítiques municipals culturals ha estat una qüestió de COMODITAT i de falta de renovació del discurs.

La CULTURA popular viva, és a dir, les diferents expressions de l'art com: la literatura, el teatre, el cinema, la música, l'escultura, la pintura, la dansa, la fotografia i l'audiovisual sí que tenen vida pròpia, es generen pel poble i per al poble, expressen el sentir del poble i s'adrecen al consum popular.

LES POLÍTIQUES CULTURALS IGNOREN ELS CREATIUS

I per què doncs les polítiques culturals estatals, autonòmiques i municipals es giren d'esquena a la producció d'aquesta cultura VIVA que és l'indicador de la sensibilitat artística i intel·lectual d'un País, d'una comarca, d'una comunitat i també la seva carta de presentació davant les altres comunitats internacionals. Per què no es PROTEGEIX i s'INCENTIVA mitjançant polítiques concretes la producció d'art i cultura com es fa a d'altres Països molt més amatents al present que no pas al passat?

Potser no interessa.

L'art i la cultura es generen privadament i a porta tancada sense que això interessi gens ni mica a les instàncies polítiques i/o culturals del nostre país. La creació es torna així misteriosa, vergonyosa i sovint miserable. Els creadors tenen dues opcions. El treball creatiu de cap de setmana i vacances – és a dir l'amateurització de la tasca creativa- o la precarietat més absoluta que ratlla amb la pobresa.

Si en altres èpoques la protecció d'artistes i creadors durant tot el procés creatiu, era tasca de mecenatge de Corts, Esglésies i Mecenes, en l'actual segle XXI les instàncies polítiques espanyoles i catalanes (estatals, municipals, autonòmiques) se'n renten les mans inomésmes pressuposten la GESTIÓ de l'OBRA cultural a través d'Institucions (museus, teatres, biblioteques) i les feines derivades de la difusió i manteniment d'aquests bens culturals per tal de poder ser objecte de DRET per part de la població.

Fantàstic. És un deure de l'Estat acostar l'art i la cultura a la població perquè en puguin gaudir.

Tanmateix, hi ha un oblit imperdonable. D'on surt l'OBRA?

Enlloc es contempla la PROTECCIÓ de la creació artística, ni el manteniment dels ARTISTES, ni l'estímul a la CREACIÓ.

Polítics, legisladors i pensadors continuen creient que la cultura cau dels núvols (com la pluja en primavera) o que els llibres i els quadres venen de París.

La Creació de l'Art i la Cultura queda en mans única i exclusivament del MERCAT. El mercat, aquest sacralitzat motor pervers, és l'encarregat de recompensar econòmicament els Creadors, posar preu a l'obra d'art i per tant establir des dels seus criteris -única i exclusivament mercantilistes- quins són els OBJECTES CULTURALS que interessen a la ciutadania d'un País, quines OBRES contribueixen a crear l'IMAGINARI COL·LECTIU d'una comunitat, i quins són els VALORS que cal difondre i que cal promocionar.

Us adoneu que la Cultura perd una bona part de la idea de LLIBERTAT CREATIVA i deixa de ser un dret per convertir-se en un interès mercantil? Us adoneu que els veritables reguladors i generadors de la cultura disposen del poder per a "CONSTRUIR-LA" des d'uns valors que li siguin propicis? Havíeu

reflexionat sobre el fet que la Cultura es una arma poderosa en mans del Mercat?

Fixeu-vos que quan parlem de DRETS FONAMENTALS d'un Estat de dret incloem el dret a la SANITAT, a l'EDUCACIÓ i a la CULTURA. Però omitim (o ignorem) que si bé l'Educació i la Sanitat no es regeixen per les lleis del mercat, la Cultura sí.

Ni educadors ni personal sanitari estan subjectes a les lleis de la competència ni del lliure mercat amb diferències salarials abrumadores i avaluacions mercantils per la seva tasca. Els educadors que es regessin pel lliure mercat no educarien nens amb problemes d'aprenentatge, ni inclourien cap mena de pensament crític en l'educació perquè seria el mercat qui dictés els principis i els programes educatius.

I la Sanitat? Quanta gent no en quedaria exclosa del sistema si els únics principis fossin economicistes i es valorés l'assistència sanitària pura i simplement en funció dels beneficis obtinguts? Quantes morts reportaria la Sanitat del capitalisme salvatge?

I en canvi deixem la creació de la nostra cultura i la regulació laboral dels creadors culturals en mans d'aquest MERCAT monetarista que valora l'obra en funció dels beneficis que en podrà obtenir. Un mercat sense principis morals, sense sentiments, sense valors ètics, sense voluntat regeneradora, transformadora ni experimentadora.

Però ningú no s'estripa les vestidures ni es planteja que potser ens estem equivocant i que caldria, paulatinament una intervenció que suavitzés la duresa d'aquestes relacions i regulés aquesta selva que acaba necessàriament perjudicant els més febles i els qui es mostren crítics envers el sistema.

Som conscients que si el Mercat és l'únic que "genera" OBRA, tal vegada el resultat final de l'obra d'art en surt perjudicat.

Però, potser hem reflexionat mai sobre les condicions de vida de l'artista condicionat només per l'èxit de la seva obra i obligat per les circumstàncies a ajustar-se a les lleis de compra-venda d'un mercat que mensyprea el creador i que l'escanya per obtenir el màxim rendiment en les seves balances de beneficis.

DEL QUE NO SE'N PARLA I EL QUE NO ES VOL SABER PERQUÈ ÉS LLEIG

L'experiència dels creadors que hem plantejat problemes respecte a la nostra supervivència com a autors, per les dificultats econòmiques agreugades per la crisi, és francament sorprenent.

Aquelles persones que funcionalment GESTIONEN l'OBRA cultural (llibres, quadres, música etc) i que reben una compensació econòmica per la seva tasca

(nòmina) se senten ofesos per les reivindicacions dels autors/creadors en relació a les seves condicions de treball, els seus drets i les seves retribucions.

Els organismes públics i estatals (polítics o tècnics) desvinculen completament l'essència de la CREACIÓ CULTURAL de la praxis de la creació per tal de poder dur a terme les seves polítiques culturals adreçades només a DIFONDERE la cultura. Per això desvinculen MÚSICA de músics, LECTURA d'escriptors, OBRA PICTÒRICA, de pintors. I en aquesta dissociació mística s'apropien de la puresa de l'OBRA cultural, la fan seva, la redistribueixen, la desvinculen de l'autoria i dels drets morals i econòmics generats de l'autoria i la REGALEN generosament a la ciutadania bo i percebent per a aquesta seva tasca un salari mensual.

Espanya ha estat el darrer país de la Unió Europea a aplicar la legislació de taxes bibliotecàries que compensin els autors literaris de l'ús –no mercantil- que se'n fa dels seus llibres – produïts des del mercantilisme- i retribuïts única i exclusivament per les lleis mercantils. I quan ho ha fet, ho ha fet injustament fent recaure aquesta taxa als municipis que culpen les societats de gestió dels autors d'un suposat afany recaptatori.

Catalunya és el primer i únic estat de la Unió Europea que ha dictat lleis per apropiarse dels llibres escolars (que pertanyen al lliure mercat) i convertir-los en bens comuns per redistribuir-los. I tot això sense destinar pressupostos compensatoris per als autors i/o productors.

Les Escoles catalanes apliquen "la socialització mal entesa" dels llibres literaris (escrits segons les lleis del lliure mercat, amb preus competitius en funció de les vendes) amb diners de vegades públics. L'autor mai recupera la inversió inicial d'una obra "socialitzada", que ha estat mal retribuïda perquè el càlcul mercantilista del lliure mercat ha contemplat la reimpressió de l'obra que la socialització impedeix.

Espanya és el primer País del món que encapçala els percentatges de pirateria de consum cultural. (música, cinema, llibres) L'únic país europeu que no disposa d'unes lleis eficaces i efectives per lluitar contra aquestes pràctiques fraudulentament i l'únic país on des de les instàncies públiques i escolars es fomenta l'ús il.legal de l'obra creativa i es propaga la idea malentesa que la cultura és gratuïta quan en realitat la deixa en mans del mercat.

I es que l'OBRA no cau del cel com molts voldrien creure.

Us heu preguntat mai les condicions requerides per generar art o cultura? El temps necessari que cal? Les despeses que comporta aquesta inversió de temps i treball?

Us heu preguntat de que viu un artista mentre crea? Qui paga les seves despeses de vivenda, llum, aigua, alimentació i vestit necessaries?

Calculeu en temps, és a dir en nombre d'hores, l'escriptura d'una novel.la, d'una obra de teatre, la composició d'una obra musical, la construcció d'una

obra escultòrica, pictòrica, fotogràfica, audiovisual... multipliqueu-la pel preu hora d'un lampista i tindreu el sou pel que molts creadors sospirarien.

Resteu d'aquest preu l'IRPF del 15%. Resteu també el pagament mensual als autònoms que ha de sufragar l'artista per poder disposar de sanitat i futura jubilació, però que no li cobreix atur, vacances ni curtes malalties.

Possiblement l'artista o creador tingui un representant o agent que també es queda una part comissionada de la seva feina. (15%).

No posem xifres per no ferir sensibilitats, però els creadors i creadores d'aquest nostre país subsisteixen sovint amb quantitats considerades dins la franja de pobresa. Les seves Associacions Professionals han estat recentment objecte de persecució pel Tribunal de la Competència que multa recomanacions contractuals i remuneratives (barems indicatius) entre els associats – sense valor sindical ni de lobby- que només a Espanya es considera que vulneren les lleis del lliure mercat. (Associació de guionistes, de fotògrafs, d'Escriptors).

Si les persones que creen en aquest país estan sotmeses a la desprotecció sindical, a la desprotecció política i els seus drets laborals i econòmics queden en mans únicament del CAPITALISME més salvatge que regula els preus dels seus avançaments, redacta els seus contractes abusius (on sovint els artistes es veuen obligats a renunciar a la major part dels drets que els reconeix la llei) en canvi es veuen obligades a CONTRIBUIR gairebé amb un 40% o més dels seus ingressos a les arques estatals.

Resulta lleig i desagradable, ben segur. Es probable que moltes persones a qui agraden els llibres, les pel·lícules, la música, la fotografia i la pintura i considerin de mal gust parlar del malviure dels creadors que ho fan possible i vulguin continuar pensant que crear és un plaer i un hobby. I per compensar-ho tendeixen a creure que tots són rics i famosos i que viuen a l'opulència.

A moltes persones sensibles els fa angúnia pensar que Mozart, Gauguin, Shakespeare, Verne o Buñuel menjaven, vestien, pagaven deutes i cobraven diners per fer la seva feina, i que probablement, en unes altres circumstàncies adverses cap d'ells podria haver-se dedicat a crear si no hagués pogut resoldre les seves necessitats immediates. En el nostre l'imaginari col·lectiu, complaent i interessat, hem desvinculat les persones de les OBRES i hem obviat l'escatologia de la supervivència.

Potser seria hora de preguntar-nos per la CULTURA i per la supervivència i futur de la nostra CULTURA.

Potser comença a ser hora de proposar alternatives a models caducs, periclitats o simplement inquestionables i obrir les portes a nous models alternatius que

pel simple fet de ser novedosos i diferents poden alterar els principis que molts voldrien immutables.

ELS MUNICIPIS, LA PERIFÈRIA RENOVADORA DEL PODER CENTRAL.

Samir Amir vaticinava fa més de quaranta anys que qualsevol paradigma alternatiu als models de producció imperants en el nostre sistema capitalista mundial es produïria necessàriament des de la perifèria dels grans imperis. Els nuclis del poder sovint s'anquilloren i perden la flexibilitat per modificar les seves propies polítiques perpetuadores.

Els municipis són més flexibles, més fàcilment governables, poden aplicar polítiques més concretes i poden també dur a la pràctica polítiques renovadores i experimentals, en tots els àmbits. Potser el canvi real d'un país vindrà a partir de l'exemple dels seus municipis i les seves polítiques valentes, aquest motor diferencial que li cal a un estat o a una nació per garantir la renovació del seu discurs i de les seves microapostes.

Proposem al municipis del Baix Llobregat ser agosarats, renovadors i experimentals i PENSAR en noves polítiques culturals des de diferents prismes que tinguin la CREACIÓ com a eix i que considerin els CREADORS com el motor de les noves generacions.

No desitgem que els nostres joves CREADORS emigrin ni marxin a Països que sí que PROTEGEIXEN la creació i l'estimulen mitjançant polítiques concretes. No volem ser a la cua de les experiències renovadores i tampoc no ens cal esperar a conscienciar a tota una classe política. Podem començar a MODIFICAR les coses des de les bases, des de polítiques municipals concretes i específiques que capgirin alguns dels principis que creien eterns i inamovibles.

Proposem una CULTURA RENOVADORA al Baix Llobregat i proposem una experiència pilot experimental a aquells municipis que desitgin ser pioners de la defensa de la CULTURA VIVA, POPULAR I CREATIVA.

Volem posar un titular de moda.

EL BAIX LLOBREGAT APOSTA PER LA CULTURA.